

Aansturen van gedrag op OBS de Erasmus

2023-2024

Inleiding

Op OBS de Erasmus is "gedrag" een belangrijk issue. Positief gedrag op alle niveaus vormt de basis voor een veilig schoolklimaat, een basisvoorwaarde voor goed onderwijs. Zonder rust, heldere regels, veiligheid en plezier kan de school niet een optimale leer en oefenplaats zijn voor onze kinderen. Op gedragsniveau kunnen wij veel invloed uitoefenen op de kinderen om diepere lagen te bereiken. Hiermee doelen wij op motivatie, mentaliteit, inspiratie, concentratie, eigenaarschap en mindset. In onze zoektocht van de afgelopen jaren naar de juiste gedragsaanpak voor de kinderen in onze school, zijn wij uitgekomen bij een combinatie van verschillende methoden en aanpakken waarbij het stimuleren en bekrachtigen van het gewenste gedrag steeds weer centraal staat. Een positieve pedagogische houding waarbij kinderen worden gestimuleerd in waar zij goed in zijn, wordt school breed gedragen en ingezet door alle medewerkers van de Erasmus. Alle elementen die deel uitmaken van onze benadering van gedrag tezamen noemen wij "de Erasmus-aanpak", een aanpak die onze school erg goed past. Het was Desiderius Erasmus die in 1511 schreef: *'Zonder vreugde verdient het leven de naam van leven niet.'* Deze uitspraak schetst ruim 500 jaar later nog steeds de kracht van onze school de Erasmus.

In dit document laten wij u zien uit welke elementen onze aanpak is opgebouwd en naadloos aansluit bij de visie van onze school, waarin we aangeven dat:

- o alle leerlingen zich thuis voelen bij ons op school.
- o we een school zijn waar in een rustige en prettige sfeer geleerd en gewerkt kan worden.
- o we een school zijn waar leerlingen uitgedaagd worden
- o leerlingen op onze school leren samenwerken.
- o we aandacht besteden aan sociale vaardigheden
- o leerlingen met verschillende culturele achtergronden op een positieve manier met elkaar leren omgaan
- o we het beste uit de leerlingen halen
- o leerlingen maximale leerprestaties leveren
- o leerlingen heel goed voorbereid worden op het VO.

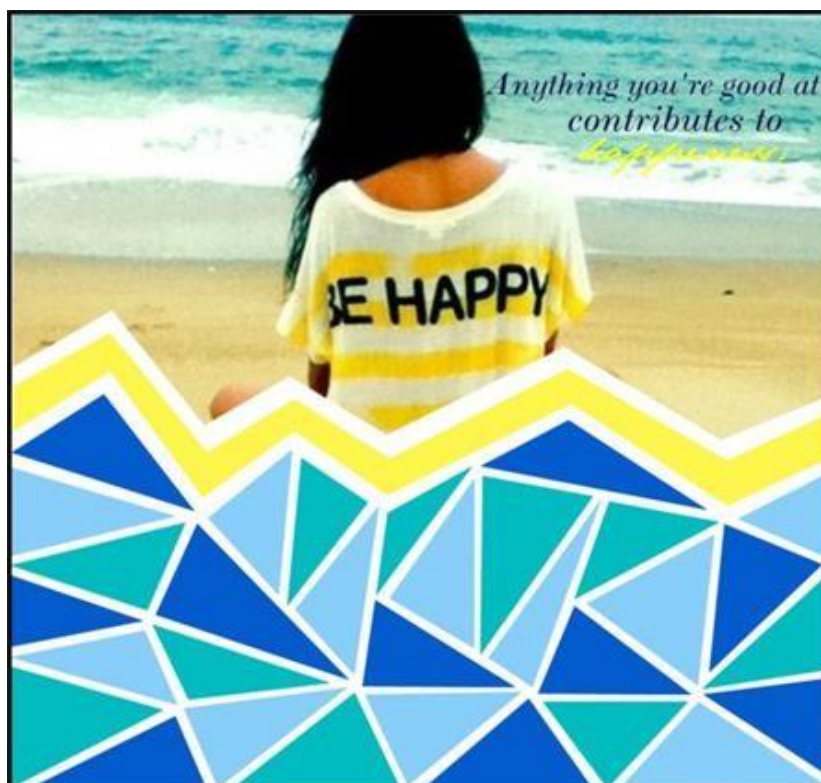
Het praten over aansturing van gedrag en het verbeteren van pedagogische aanpakken, blijft een onderwerp van gesprek op de Erasmus. Het is eigenlijk nooit 'klaar' en het kan altijd beter! Met de benoeming van een gedragspecialist en respect coördinator (mevrouw Susan Prins) heeft de dialoog over gedrag en aansturing van gedrag wel een extra verdieping gekregen. Het blijft ons boeien en bezighouden!

Het ultieme streven is dat alle kinderen zich op de Erasmus gelukkig voelen en zich tot evenwichtige en gelukkige mensen zullen ontwikkelen....daar doen wij het graag voor!

R. Wijdeveld i.s.m. het managementteam van OBS de Erasmus, september 2022

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	pagina 2
1. De Kanjer training	pagina 4
2. Positive Behavior Support	pagina 4
3. Emmertjes vullen 4:1	pagina 6
4. De reactie procedure	pagina 6
5. De school regels	pagina 9
6. Oops protocol	pagina 10
7. Pest enquete	pagina 11
8. Respect (anti-pest) protocol	pagina 11
9. Kanjer lijsten	pagina 11
10. Thema van de week	pagina 11
11. Richtlijnen voor het oplossen van conflicten	pagina 13

1. De Kanjertraining

In 2010-2011 is de school getraind en heeft een licentie behaald voor de Kanjertraining. De Kanjertraining wordt gegeven m.n. in de groepen 1 t/m 5. In de school hangen de posters van de Kanjertraining en alle medewerkers spreken dezelfde "Kanjertaal". Echter in de bovenbouw slaat de Kanjertraining minder aan bij de leerlingen. De regels van de kanjermethode worden wel school breed ingezet. Om de kinderen goed met elkaar te laten omgaan en om pesten te voorkomen zien we de 'sociaal emotionele ontwikkeling' als vak. We hebben hiervoor standaard drie kwartier per week ingeroosterd. We realiseren ons terdege dat de sociaal emotionele ontwikkeling een continu proces is wat de hele dag onze aandacht heeft. We willen de kinderen leren dat ze rekening houden met de eigen belangen en met de belangen van de ander en dat ze daarnaast rekening

houden met de waarden en normen die in onze samenleving gelden. De Kanjermethode verdeelt het sociaal competente gedrag in acht

gedragscategorieën:

ervaringen delen, aardig doen, samen spelen en werken, een taak uitvoeren, jezelf presenteren, keuzes maken, opkomen voor jezelf en omgaan met ruzie.

2. Positive Behavior Support

Het schoolteam is getraind voor de methode Positive Behavior Support met als kerngedachte het aansturen van gedrag door het bekrachtigen van het gewenste en benoemde gedrag. Het team heeft de waarden veiligheid, verantwoordelijkheid, respect en plezier gekozen om het gedrag aan te koppelen. Door het uitdragen van deze waarden en het aanleren van passend gedrag bij de kinderen willen we ervoor zorgen dat alle kinderen met **plezier** naar school komen. De waarden zijn in de matrix van gedragsverwachtingen verder uitgewerkt, welke middels gedragslessen door de leerkrachten worden aangeleerd bij de kinderen. We volgen hiervoor een vast stappenplan voor het aanleren van

gedrag: Leg de gedragsverwachting uit, benoem wat je wilt zien en doe het voor. Doe het zelf een keer fout voor. Laat het als laatste nog een keer goed zien. Nu gaan de kinderen het oefenen. Laat eerst 1 kind het voordoen en probeer het dan met meerdere kinderen/de hele groep. De school heeft een aantal maanden gewerkt met armbandjes als tokens. Kinderen die goed in de rij stonden en zich in de gang gedroegen conform de van tevoren gemaakte afspraken en uitgesproken wensen, konden een armbandje verdienen. Dit was even spannend en leuk, maar al gauw kwamen wij als team tot de conclusie dat onze kinderen het in de school al erg goed doen. Zij gedragen zich veilig, verantwoordelijk en respectvol omdat zij dit als normaal beschouwen. Door het instellen van een externe beloning, zagen wij het gedrag van kinderen veranderen op een manier

die wij niet wenselijk vonden. Dit heeft betekend dat wij de tokens niet meer terug hebben laten komen. Een ander element van PBS is het "emmertjes vullen". Van complimentjes word je gelukkig. In een verhouding van 4:1 belonen wij het gedrag van kinderen door middel van schouderklopjes en complimenten en benoemen wat kinderen goed doen. Zorg ervoor dat je nadat er geoefend is de afspraken steeds blijft herhalen. Benoem dat wat je wilt zien en complimenteer/benoem goed gedrag van de kinderen. Doe dit veelvuldig. Een valkuil is om te denken: 'Ze weten het nu wel' of 'Dat moeten ze nu wel kunnen'. Juist als het goed gaat benoem je dat. Door van te voren nog even te herhalen wat je verwacht, geef je alle kinderen de kans het goed te doen! Met andere woorden: hoe willen wij dat de kinderen zich gedragen? Het team is getraind om kinderen "te betrappen" op gewenst gedrag! Uit onderzoek is gebleken dat als je kinderen benaderd vanuit het gedrag dat je wilt zien, je sneller resultaat boekt dan dat je kinderen corrigeert op het ongewenste gedrag. Voorbeeld: een leerkracht wil een groep van 25 leerlingen stil krijgen om met de les te starten. Zij klapt in haar handen (signaal dat de kinderen kennen) en wijst direct kinderen aan die al netjes zitten te wachten. De groep wordt al snel stil, want een complimentje wil iedereen wel ontvangen! Uit onderzoek is gebleken dat dit sneller en effectiever werkt dan bijvoorbeeld de kinderen noemen die op dat moment nog niet goed zitten.

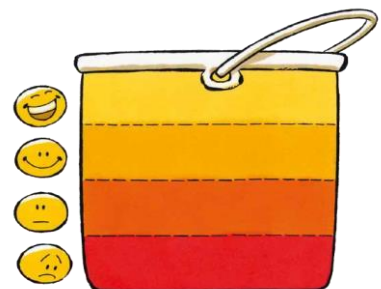
3. Emmertjes vullen 4:1

Kinderen en ook volwassenen worden gelukkig van positieve aandacht. Bij alle positieve opmerkingen en pluimen die je krijgt, raakt je emmertje gevuld. Bij een vol emmertje voel je je happy en in evenwicht en kan je goed leren! Niet alleen complimentjes krijgen, maar ook complimentjes geven is fijn. PBS gaat ervanuit dat de leerkrachten kinderen moeten begeleiden met complimenten en correcties in een

1:4 verhouding.

Dus heb je een kind een keer gecorrigeerd op gedrag dat niet gewenst is, dan

moeten daar vier bevestigingen van gewenst gedrag tegenover staan. Bekend is ook dat kinderen die alleen negatieve correcties krijgen, juist dwars gedrag laten zien. Dat is niet wat we willen.

4. Reactieprocedure

Wanneer kinderen ondanks de positieve bekrachtiging en de stimulatie vanuit het beloningssysteem toch ongewenst gedrag vertonen, dan handelen we volgens de **reactieprocedure**. Deze wordt altijd als volgt uitgevoerd:

- **Stap 1:**

- De leerkracht vraagt naar de geldende gedragsverwachting
"wat is ook alweer de afspraak over werken op de gang over de toon waarop je praat? Precies, de regel op de gang is dat we zacht praten tijdens het werken op de gang. Praat nu op een zachte toon alsjeblieft."

- De leerling is gehoorzaam. ○ De leerkracht geeft een compliment!!
- De leerling is ongehoorzaam, ga naar stap 2.
- **Stap 2:**
 - De leerkracht benoemt het ongewenste gedrag en benoemt de afspraak en geeft een keuze.
"ik hoor dat je schreeuwt. De afspraak is dat je op zachte toon praat als je in de gang aan het werk bent. Praat op een zachte toon of anders kom je weer in de klas werken. Wat kies je, laat maar zien."
 - Leerkracht loopt weg en wacht 10 seconden en laat dan actief merken dat je controleert wat de leerling doet.
 - Leerling is gehoorzaam; de leerkracht zegt de leerling dat hij een slimme keuze heeft gemaakt.
 - De leerkracht geeft compliment!
 - Leerling is ongehoorzaam, ga naar stap 3
- **Stap 3:**
 - De leerkracht benoemt de consequentie die volgt. Geen ruimte voor discussie.
"Oké, dan kom je nu in de klas werken."

Effectieve consequenties bij ongewenst gedrag

Let erop dat wanneer je een consequentie toepast deze aan de volgende kenmerken voldoet:

- Het past bij de leeftijd van de leerling.
- Het is 'mild' en volgt direct op het ongewenste gedrag (zie stap 2 en 3 reactieprocedure!)
- Het wordt consequent toegepast (door leerkracht en team)
- Het mag geen straf zijn voor de leerkracht of de andere leerlingen (groep) □ Het wordt met eenvoudige en concrete taal geformuleerd.
- Het biedt de leerling oefenmogelijkheden in gewenst gedrag.
- **Als de consequentie is toegepast en uitgevoerd geldt de regel: 'over=over'!**

Een paar voorbeelden:

- Bij praten in de rij: naast de juf/meester komen staan in de rij om het te oefenen, of eerst maar even zonder maatje in de rij om te laten zien dat je wel stil kunt zijn.
- Bij een overtreding in de kapstok:
Even wachten bij de deur van de klas en als alle kinderen geweest zijn het nog een keer proberen en laten zien dat je het wel rustig/netjes kunt.
- Bij praten in de kring/klas:
Even voor de juf/meester komen zitten om te oefenen hoe je goed op de juf/meester moet letten en te laten zien dat je het wel kunt.

Afgesproken consequenties op herhaaldelijk klein ongewenst gedrag!

Wanneer een kind voor het eerst ongewenst gedrag vertoont, wordt altijd eerst de reactieprocedure uitgevoerd. Pas daarna gelden de volgende consequenties.

Gedrag	Consequentie
Niet houden aan de afspraak.	De afspraak oefenen. (bijvoorbeeld stil werken bij de tafel van de leerkracht of naast de juf/meester in de rij lopen of alleen) Als dit niet mogelijk is (bijvoorbeeld bij geen chatspellen op internet of ballen in de klas) stoppen met de activiteit even niet meer mee mogen doen. Hierop volgt wel altijd (na een 'tijdje' of de volgende keer/pauze) mogelijkheid tot herstel van de leerling en een nieuwe kans om het juiste gedrag te laten zien.
Schreeuwen, lawaai maken, rust verstoren voor de groep.	Afzonderen / uit de situatie halen. Dit kan binnen de klas: plek alleen, aan tafel juf/meester of buiten de klas: bij een andere leerkracht/groep of 'loslopende' leerkracht. Liefst niet alleen op de gang. De tijd is: nooit te lang en passend bij de leeftijd. Bij terugkomst in de groep volgt een gesprek om afspraken te maken, een nieuwe kans en als het nodig is de mogelijkheid om iets te herstellen voor de leerling.
Grote mond/onbeleefd tegen de leerkracht	Afzonderen, hierop volgt altijd een gesprek, de leerling krijgt de mogelijkheid de situatie te herstellen en er worden afspraken gemaakt. Eventueel worden ouders ingelicht.
Materiaal stukmaken	Op dat moment niet meer werken met dat materiaal. Vervolgens de ouders inlichten, zodat die samen met hun kind het kunnen vergoeden/herstellen.

Gedragsproblemen

Als kinderen veel ongewenst gedrag vertonen en de reactieprocedure, de consequenties en een eerste gesprek met de ouders onvoldoende werken, wordt het kind aangemeld bij de **intern begeleider**. Deze kinderen zullen wellicht een individuele aanpak nodig hebben en vallen dan niet meer onder het groene gedeelte van de PBS-piramide, maar in het gele en soms zelfs rode gebied. Voor advies over het toepassen van de reactieprocedure of het bedenken van passende consequenties (in een eerder stadium) kunnen leerkrachten ook terecht bij de intern begeleider.

In het onderstaande schema staan alle procedures kort weergegeven. Hierin is ook te lezen wie dit uitvoert of bij wie leerkrachten terecht kunnen voor ondersteuning

Soort gedrag	Procedure	Uitvoering door	In te schakelen ondersteuning
Klein ongewenst gedrag	Reactieprocedure PBS	Leerkracht	Overleg met IB: Susan, Regina
Aanhoudend ongewenst gedrag/gedragsproblemen	Aanmelden bij IB: Susan, Regina		Gedragsspecialist: Susan
Ruzie	Oplossen conflicten	Leerkracht	Overleg met IB: Susan, Regina
Pesten	Pest-protocol	Leerkracht	Anti-pest coördinator: Susan
Grensoverschrijdend gedrag	Oops-procedure	Directie	Ruscha, Regina of Susan

Schoolbrede aanpak om succes op leer- en gedragsgebied bij leerlingen te bevorderen

Leertaken

Intensieve individuele interventies

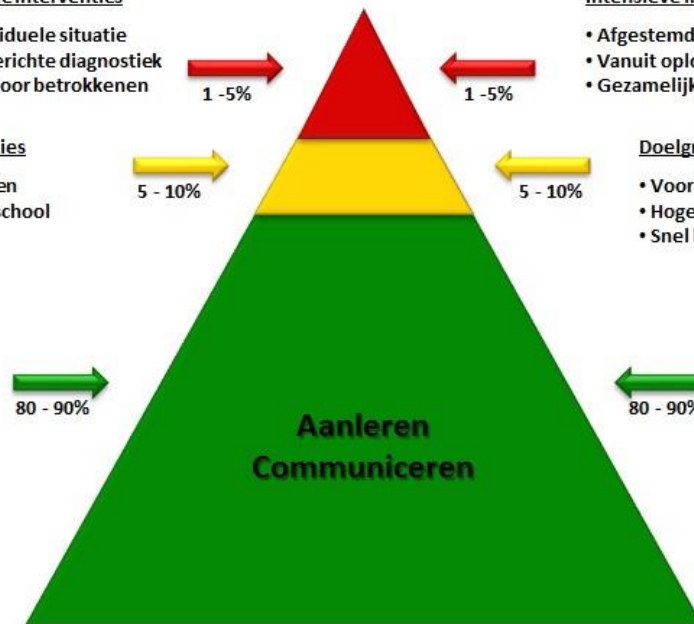
- Afgestemd op individuele situatie
- Vanuit oplossingsgerichte diagnostiek
- Gezamenlijke inzet door betrokkenen

Doelgroep interventies

- Voor risicoleerlingen
- Hoge efficiency in school
- Snel leereffect

Effectieve interventies

- Voor alle leerlingen
- Vanuit data in LVS
- Preventief van aard: aanleren, anticiperen

Gedragstaken

Intensieve individuele interventies

- Afgestemd op individuele situatie
- Vanuit oplossingsgerichte diagnostiek
- Gezamenlijke inzet door betrokkenen

Doelgroep interventies

- Voor risicoleerlingen
- Hoge efficiency in school
- Snel leereffect

Effectieve interventies

- Voor alle betrokkenen in school
- In alle situaties
- Vanuit waarden in de school
- Vanuit verzamelde data
- Preventief van aard: aanleren, anticiperen

Blonk (2010), afgeleid van: www.pbis.org

5. De schoolregels

Begin schooljaar 2015 -2016 hebben we de schoolregels opnieuw met elkaar geformuleerd. We hadden een nieuwe naam OBS de Erasmus en een nieuwe vrolijke huisstijl. Positief gestelde regels, eenvoudig en niet teveel.

6. Oops protocol

Dit protocol is onderdeel van het algemene veiligheidsbeleid van Stichting Spaarnesant. Het heet officieel protocol schorsing en verwijdering van leerlingen en geeft stap voor stap aan welke stappen de schooldirectie dient te nemen in het geval van herhaaldelijk onacceptabel en grensoverschrijdend gedrag. Het start met het bespreken van het "Contract Sociale Vaardigheden" in de groepen 4 t/m 8. Dit komt ieder schooljaar in september terug. Dit contract wordt door alle leerlingen ondertekend en geeft op deze manier blijk van de intentie van de leerling zich te houden aan de gestelde regels. Bij overtreding van de regels uit het contract, vult de leerling bij de directie een Oops formulier in en wordt er gesproken met de leerling over het incident. Dit Oopsformulier wordt bewaard in een map met gedragsincidenten bij de gedragspecialist. Bij het invullen van een Oopsformulier worden altijd de ouders van de leerling op de hoogte gesteld. Bij het tweede formulier worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek met de directie samen met de leerling. Er wordt gesproken over het incident en wat de leerling anders had kunnen doen en vooral wat de leerling heeft tegengehouden om het anders te doen. Met andere woorden: wat heeft het kind nodig om deze fout niet meer te maken? De school stelt alles in het werk om de leerling te bieden wat het nodig heeft: soms is dit een heen-en-weer-schriftje tussen ouders en school, soms bieden korte gesprekje met de leerkracht uitkomst. Bij het derde Oopsformulier mag de directeur de leerling voor een time-out van ten hoogste twee dagen naar huis sturen, nadat dit met de ouders is besproken. Valt de leerling snel terug in het oude gedrag, dan is de school gemachtigd in overleg met bestuur en onderwijsinspectie de leerling van school te verwijderen nadat een geschikte plek is gevonden op een andere school. Het helemaal afwikkelen van de hier beschreven procedure vindt maar zelden plaats. Meestal is een tweede of een derde Oopsformulier voldoende om de leerling tot ander gedrag te motiveren.

Naam leerling:
Contract sociale vaardigheden

We vinden het prettig als je bij ons op school:

naar een ander luistert
eerlijk bent
je aan je afspraken houdt
een fout durft toe te geven
een ander helpt
voor je mening uitkomt
eens een complimentje geeft
je excuus aanbiedt als je fout bent geweest
elkaar gedag zegt
je eigen rommel opruimt
geen pet draagt
je mobiele telefoon alleen meeneemt in overleg met de leraar.

Uit respect voor een ander:

spreken wij Nederlands op school
doe je niets bij een ander wat je zelf ook niet wilt
kom je niet aan de ander, als de ander dat niet wil
sta je niet meteen met een oordeel klaar en probeer je de ander te begrijpen
sluit je geen andere kinderen buiten
scheld je geen andere kinderen uit.

Bij pestgedrag:

vertel je aan de meester of juf dat je gepest wordt
vertel je aan de meester of juf dat een ander gepest wordt (dit is geen klikken)
praat je er met anderen over, bijvoorbeeld je ouders.

Bij ruzie:

denk je eerst na over de drie SSS (schoppen, slaan en schelden)
probeer je het eerst op te lossen door het uit te praten
bedreig je geen andere kinderen
haal je hulp als dat nodig is
pak je geen spullen van de ander af
moedig je iemand die ruzie heeft niet aan.

*Door het tekenen van dit contract beloof ik mij te houden aan
bovenstaande afspraken,*

Handtekening:

.....

Oops, I did it again . . .

Naam leerling: groep: datum:

Ingevuld met (naam collega)

Hoeveelste Oops-formulier dit schooljaar :

Wat gebeurde er?
Waar gebeurde het?
Wanneer gebeurde het?
Wie waren erbij?
Waarom heb je het gedaan?
Hoe had je het anders kunnen doen?
Wat ga je er nu aan doen?

Handtekening leerling:

.....

Handtekening collega:

.....

7. De pest enquête

Twee keer per jaar vullen de leerlingen van groepen 3 t/m 8 de zogenaamde pest enquête in. Leerlingen beantwoorden allerlei vragen over pesten, of ze dit wel eens hebben meegemaakt, wel eens zien, wel eens doen. Hier komt een overzicht per groep uit, het meet feitelijk de mate waarin kinderen zich veilig voelen op school. De ingevulde lijsten worden door de leerkracht in een matrix gezet en besproken in het hele team. Er worden acties besproken die we kunnen inzetten en zorgvuldig in kaart gebracht wie welke actie wanneer gaat doen. Na verloop van tijd wordt bekeken in hoeverre dit heeft geholpen.

8. Respect (anti-pest) protocol

Dit protocol vindt u op de website van de school www.erasmus-haarlem.nl. Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. De gevolgen van pesten kunnen desastreus zijn voor de ontwikkeling van het kind (eren), het is een vorm van gedrag die wij niet kunnen en mogen tolereren. Als basisschool zijn wij enorm trots op de positieve sfeer op onze school en in de groepen. Een positiviteit en een basisrust waardoor alle leerlingen goed gedijen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Ook zijn wij trots op de diversiteit van de leerlingen, ieder kind is bij ons uniek. Wat doen wij om pestgedrag te voorkomen? En wat doen wij als wij pesten signaleren? Dit pestprotocol is voor ons als school een handelingsplan waarin we de stappen hebben beschreven die antwoord geven op voorgaande vragen.

9. Kanjerlijsten

Drie keer per jaar (oktober, maart en juni) wordt voor alle kinderen van de school een kanjerlijst ingevuld. Deze COTAN geïndexeerde lijst geeft een indicatie voor het welzijn van het kind en is hiermee een betrouwbaar leerling volg systeem voor de sociaalemotionele ontwikkeling van de kinderen.

10. Thema van de week

Tenslotte heeft de school iedere week een bepaald thema centraal dat altijd over gedrag gaat. Dit thema van de week krijgen alle leraren op vrijdag in een PowerPoint toegestuurd per mail. Het is de bedoeling dat iedereen tijdens de maandag kring hier aandacht aan besteed.

Het thema van deze week:

Richtlijnen bij het oplossen van conflicten

Regel : Je lost ruzie op met praten of samen met juf of meester

Een kind doet iets wat een ander niet leuk vindt (aanstoten, iets zeggen, iets afpakken). Dan zegt het getroffen kind: "Hou daarmee op, ik vind het niet leuk". Als het kind niet stopt, dan is het de regel / afspraak dat het kind naar juf/meester gaat, die gaat helpen om het op te lossen.

Nu is het aan de leerkracht om de kinderen te helpen het conflict op te lossen. Dat het goed opgelost wordt is erg belangrijk, want sluimerende conflicten kunnen heel storend werken in de klas en de effectieve leertijd enorm belemmeren.

Vaak gebeuren dit soort dingen op een moment dat het helemaal niet uitkomt. Je wilt net beginnen met de les, we gaan bijna naar huis, kortom vaak is er geen tijd. Hoe pakken we dit aan?

Richtlijnen

1. Als het niet uitkomt, zeg tegen het kind dat je het hebt gehoord en dat je straks (na school, in de pauze, vanmiddag) helpt om het uit te praten.
2. Vraag het kind of het al heeft aangegeven dat het het gedrag van de ander niet leuk vindt. Nee, dan moet deze dat alsnog doen. Zo ja, dan wordt het andere kind er bij gevraagd.
3. Laat kinderen verwoorden om de beurt wat er precies is gebeurd.
4. Leer kinderen in eerste instantie te vertellen wat zij zelf hebben gedaan, gezien, gehoord. Leer hen niet meteen te verwijzen naar de ander (ja maar, hij deed, hij zei, zij heeft etc.).
5. Als blijkt dat een kind een reactie heeft gegeven op fout gedrag van een ander, dan verwijst je naar de regel die wij hebben op school: "als je er samen met praten niet uitkomt, dan ga je naar de leerkracht. Je gaat niet terug slaan, schoppen, schelden etc."
6. Benadruk altijd het gedrag wat goed is gedaan door een positieve opmerking, compliment.
7. Als duidelijk is geworden waar het probleem begonnen is, wat er precies mis is gegaan, verzin met de kinderen samen een goed alternatief "wat had je anders kunnen doen?" "Hoe had je het eerder kunnen oplossen"?
8. Tenslotte wordt er samen gekeken naar een oplossing "Sorry zeggen, vrienden maken, elkaar een handje geven, iemand helpen de rommel op te ruimen" etc.
9. Het conflict is pas opgelost als alle partijen goed hebben begrepen wat er mis is gegaan en hoe dat de volgende keer anders kan, de tips en de tops! En als de betrokken partijen aangeven dat het goed is zo.
10. Kanjertraining: Benoem samen van welke kleur pet er sprake was. Was dit een rode pet? En waarom? Een zwarte? En met welke pet op heb jij iets terug gedaan? Vraag welke kleur pet je met het goede gedrag op hebt. "Hoe los je het op met een witte pet op"?

